

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

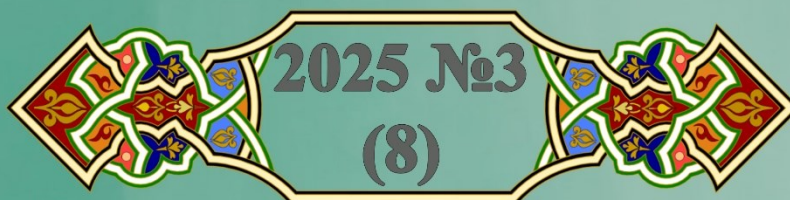
p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

Xalqaro ilmiy jurnal

Samarqand-2025

p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

XALQARO ILMIY JURNALI

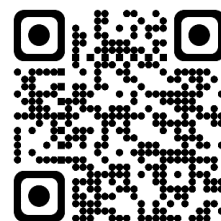
“TURKOLOGICAL RESEARCH” INTERNATIONAL SCIENTIFIC
JOURNAL

ULUSLARARASI “TÜRKOLJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Jurnal rasmiy sayti: <https://turkologiya.samdu.uz/>

SAMARQAND – 2025

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “TURKOLOGICAL RESEARCH”
ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Bosh muharrir:	Bosh muharrir o‘rinbosari:
Juliboy ELTAZAROV <i>f.f.d., professor (O‘zbekiston)</i>	Roxila RUZMANOVA <i>f.f.n., dotsent (O‘zbekiston)</i>
TAHRIRIYAT KENGASHI:	
Rustam XALMURADOV – t.f.d., professor, Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti rektori (O‘zbekiston); Hakim XUSHVAQTOV – f.m.f.d., professor, Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori (O‘zbekiston); Akmal AHATOV – t.f.d., professor, Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti xalqaro hamkorlik bo‘yicha prorektori (O‘zbekiston); Muslihiddin MUHIDDINOV – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Ibodulla MIRZAYEV – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Shuhrat SIROJIDDINOV – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Suyun KARIMOV – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Murodqosim ABDIYEV – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Azamat PARDAYEV – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Musa YULDASHEV – f.f.n., professor (O‘zbekiston); Dilfuza DJURAKULOVA – t.f.n., professor (O‘zbekiston); Aftondil ERKINOV – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Qosimjon SODIQOV – f.f.d., professor (O‘zbekiston);	Muhabbat QURBONOVA – f.f.d., professor (O‘zbekiston); Ali AKAR – f.f.d., professor (Turkiya); Abduselam ARVAS – f.f.d., professor (Turkiya); Funda TOPRAK – f.f.d., professor (Turkiya); Musa Shamil YUKSEL – f.f.d., professor (Turkiya); Temur KOJAO‘G‘LI – f.f.d., professor (AQSH); Hayrunnisa ALAN – f.f.d., professor (Turkiya); Varis CHAKAN – f.f.d., professor (Turkiya); Almaz ULVI – f.f.d., professor (Ozarbayjon); Emrah YILMAZ – Phd, dotsent (Turkiya); Foziljon SHUKUROV – Phd, dotsent (O‘zbekiston); Dilshod XURSANOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston); Shahnoza XUSHMURODOVA – DSc, professor (O‘zbekiston); Dinara ISLAMOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston); Feruza JUMANIYAZOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston); Istoda RASULOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston); Dilorom MUMINOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston); Zarifa XUSANOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston); Feruza MANUKYAN – Phd (O‘zbekiston); Mas’ul muharrir: PhD, dotsent Zokir BAYNAZAROV (O‘zbekiston); Texnik xodim: Raxmatulla SHOKIROV (O‘zbekiston).

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Главный редактор:

Жулибой ЭЛТАЗАРОВ

д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Заместитель главного редактора:

Рохила РУЗМАНОВА

к.ф.н., доцент (Узбекистан)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Рустам ХАЛМУРАДОВ – д.т.н., профессор,
ректор Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Хаким ХУШВАКТОВ – д.ф.-м.н., профессор,
проректор по научной работе и инновациям
Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Акмал АХАТОВ – д.т.н., профессор,
проректор по международному
сотрудничеству Самаркандского
государственного университета имени
Ш.Рашидова (Узбекистан);

Муслихиддин МУХИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Ибодулла МИРЗАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Шухрат СИРОЖИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Суюн КАРИМОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муродкасым АБДИЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Азамат ПАРДАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муса ЮЛДАШЕВ – к.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Дилфуза ДЖУРАКУЛОВА – к.и.н., доцент
(Узбекистан);

Афтондил ЭРКИНОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Касимжон СОДИКОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Мухаббат КУРБАНОВА – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Али АКАР – д.ф.н., профессор (Турция);

Абдуселам АРВАС – д.ф.н., профессор (Турция);

Фунда ТОПРАК – д.ф.н., профессор (Турция);

Муса Шамиль ЮКСЕЛЬ – д.ф.н., профессор
(Турция);

Темур КОДЖАОГЛУ – д.ф.н., профессор
(США);

Хайрунниса АЛАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Варис ЧАКАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Алмаз УЛЬВИ – д.ф.н., профессор
(Азербайджан).

Эмрах ЙИЛМАЗ – PhD, доцент (Турция);

Фозилжон ШУКУРОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Дилшод ХУРСАНОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Шахноза ХУШМУРОДОВА – DSc, профессор
(Узбекистан);

Динара ИСЛАМОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Феруза ДЖУМАНИЯЗОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Истода РАСУЛОВА – PhD, доцент (Узбекистан);

Дилором МУМИНОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Зарифа ХУСАНОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Феруза МАНУКЯН – Phd (Узбекистан);

Ответственный редактор: PhD, доцент **Зокир
БАЙНАЗАРОВ** (Узбекистан)

Технический персонал: **Рахматулла ШОКИРОВ**
(Узбекистан)

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ”

Chief Editor:/ Deputy Chief Editor:

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Uzbekistan)

Ass. Prof. Dr. Rokhila RUZMANOVA (Uzbekistan)

Baş Editör:/ Baş Editör Yardımcısı:

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Özbekistan)

Doç. Dr. Rohila RUZMANOVA (Özbekistan)

EDITORIAL TEAM:/ BİLİM KURULU:

Prof. Dr. Rustam KHALMURADOV – Rector of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Hakim KHUSHVAKTOV – Vice-Rector for Research and Innovation, Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Akmal AKHATOV – Vice-Rector for International Cooperation of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUKHIDDINOV (Uzbekistan)

Prof. Dr. Ibodulla MIRZAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Shukhrat SIROJIDDINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARIMOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Murodkasim ABDIEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDASHEV (Uzbekistan);

Ass. Prof. Dr. Dilfuza DJURAKULOVA (Uzbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Kasimjon SODIKOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Uzbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Turkey);

Prof. Dr. Abdusalam ARVAS (Turkey);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Turkey);

Prof. Dr. Musa Shamil YUKSEL (Turkey);

Prof. Dr. Temur KOJAĞLU (USA);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Turkey);

Prof. Dr. Varis CHAKAN (Turkey);

Prof. Dr. Almaz ULVI (Azerbaijan);

Ass. Prof. PhD. Emrah YILMAZ (Turkey);

Ass. Prof. PhD. Foziljon SHUKUROV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dilshod KHURSANOV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Shakhnoza KHUSHMURODOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dinara ISLAMOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Feruza JUMANIYAZOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Istoda RASULOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dilorom MUMINOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Zarifa HUSANOVA (Uzbekistan);

PhD. Feruza MANUKYAN (Uzbekistan);

Managing editor: *Ass. Prof. PhD. Zokir BAYNAZAROV* (Uzbekistan)

Technical staff: **Rakhmatulla SHOKIROV** (Uzbekistan)

Prof. Dr. Rustam HALMURADOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Rektörü (Özbekistan);

Prof. Dr. Hakim HUŞVAKTOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Araştırma ve İnovasyondan Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Akmal AHATOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Uluslararası İşbirliğinden Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUHİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. İbodulla MİRZAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Şuhrat SİROCİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARİMOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Murodkasım ABDİYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDAŞEV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilfuza CURAKULOVA (Özbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Kasimcon SODİKOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Özbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Türkiye);

Prof. Dr. Abdusalem ARVAS (Türkiye);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Türkiye);

Prof. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (Türkiye);

Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU (ABD);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Türkiye);

Prof. Dr. Varis ÇAKAN (Türkiye);

Prof. Dr. Almaz ÜLVİ (Azerbaycan);

Doç. Dr. Emrah YILMAZ (Türkiye);

Doç. Dr. Fozilcon ŞUKUROV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilşod HURSAVOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Şahnoza HUŞMURODOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Dinara İSLAMOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Feruza CUMANIYAZOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Istoda RASULOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilorom MUMİNOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Zarifa HUSANOVA (Özbekistan);

Dr. Feruza MANUKYAN (Özbekistan);

Sorumlu Editör: *Doç., Dr. Zokir BAYNAZAROV* (Özbekistan)

Teknik Personel: **Rahmatullah ŞOKİROV** (Özbekistan)

MUNDARIJA | CONTENT | İÇERİK | СОДЕРЖАНИЕ

TURKIY XALQLARNING QADIMIY TARIXI

YULDASHEV Muso, YULDASHEVA Dilshoda

TURKIYLAR UZOQ O‘TMISH SIVILIZATSIYASINING SHOHIDI (SHUMER, ETRUSK, SHIMOLIY AMERIKA HINDU VA TURKIY TILLARI QIYOSIDA).....7

SAYFULLAEV Baxtiyor, ERGASHEV Odil, UNGALOV Lazizbek

QO‘SHRABOT TUMANINING QADIMGI TOSH (PALEOLIT) DAVRI YODGORLIKLARI 15

TURK DUNYOSI TADQIQOTLARI

Gulnoz SATTOROVA

RIZO NURNING ADABIYOTSHUNOSLIKKA DOIR TADQIQOTLARI.....23

Emrah YILMAZ

DİLİN İÇ YÜZÜ VE KULLANIM ALANLARI 29

G‘AFFOROV Alisher

BADIIY ASAR NOMI SIFATIDA QO‘LLANAYOTGAN BIRIKMASHAKLLARNING AYRIM FUNKSIONAL-SEMANTIK XUSUSIYATLARI.....41

ODINAYEV Chingiz

TURK XOQONLIGI DAVRIDA SUG‘D VOHA HUKMDORLIGINING UNVONLAR TIZIMI 47

Muhammadixon BUZRUKOV

SA‘DUDDIN MAS‘UD TAFTAZONIYNING SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETIDA SAQLANAYOTGAN RIYOZIYOT ILMIGA OID QO‘LYOZMA ASARI XUSUSIDA.....54

ABBOSOV Habibullo

SOHIBQIRON AMIR TEMUR MA‘NAVIY DUNYOSI ALISHER NAVOIY TALQINIDA 60

SAFAYEV Mansur

TURKISTON GILAM SAN‘ATI: KOLLEKSIONERLIK VA KO‘RGAZMALAR FAOLIYATI KONTEKSTIDA.....67

ДОСПАНОВ Октябрь

ИСТОРИКО-ЭТНОГРАФИЧЕСКИЙ И КУЛЬТУРНЫЙ АНАЛИЗ ТРАДИЦИОННОГО РЫБОВОДСТВА У НАРОДОВ ЮЖНОГО ПРИАРАЛЬЯ 75

FURKATOVA Maxliyo

THE UZBEK ACCUSATIVE CASE IN ENGLISH: A CONTRASTIVE-TYPOLOGICAL STUDY.....83

MUXAMMADIYEV Nodir

QASHQADARYO VILOYATI O‘ZBEK SHEVALARIDAGI O‘ZLASHMA SO‘ZLAR SEMANTIKASI 90

Uzm. Esra Yarız

BEDRİYE NAİM MUTLU‘NUN “BİTMEYEN HİKÂYELER” VE “AİLE AĞACI” KİTAPLARI ÜZERİNE İNCELEMELER 95

Zeynep GÜLER

SEVİNÇ ÇOKUM‘UN HİLAL GÖRÜNÜNCÜ ROMANINDA TÜRKÇÜ TAVIRI.....102

ADABIY ALOQALAR, QIYOSIY TILSHUNOSLIK VA ADABIYOTSHUNOSLIK

SATTOROV Begzod

XITOY VA TURKIY ADABIYOTDA KONNOTATIV NOMINATSIYA: MAQOLLAR VA SHE‘RIYAT KONTEKSTIDA TADQIQOT 108

Foziljon SHUKUROV

“JAVOBIYA” AN‘ANASINING MOVAROUNNAHR SHOIRLARI IJODIDAGI O‘RNI 115

BAYIMBETOVA Mexriban

THE FORMATION SYSTEM OF IMITATIVE WORDS IN THE ENGLISH AND KARAKALPAK LANGUAGES.....120

РАДЖАБОВ Анвар

РЕЦЕПЦИЯ ТЮРКО-ПЕРСИДСКОЙ ПОЭЗИИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ РУССКИХ ПОЭТИЧЕСКИХ ПЕРЕВОДОВ 128

AZIZ MUSHTARIY!

Ushbu sonning asosiy o'qi, tilning badiiy chuqurligi bilan tarixning qadimiy izlarini birlashtiruvchi o'ziga xos tadqiqotlardan tashkil topgan. She'riyatda til birliklarining takrori va konnotativ quvvati, Alisher Navoiyning ulug' hukmdor Amir Temurning ma'naviy dunyosiga doir sharhlari, Turk-fors she'riyatining ruscha tarjimalari ushbu yozuvning adabiyot kategoriyasidagi asosiy doirasini shakllantirgan. Shu bilan birga, Xitoy va turkiy adabiyotdagi konnotativ nominatsiya, ingliz va qoraqalpoq tillaridagi taqlid so'zlarning yasaliş tizimi qiyosiy ravishda ko'rib chiqilgan. Tarix va arxeologik tadqiqotlar orqali turkiy xalqlarning qadimiy Shumer va Etrusk tillari bilan qurgan sivilizatsion aloqasiga diqqat jalb etilgan. Turk Xoqonligi davridagi Sug'd unvonlar tizimlari o'rganilgan va Qo'shrabat hududidagi Paleolit davriga oid arxeologik topilmalar vositasida madaniy merosimizning turli qatlamlari ko'z oldiga keltirilgan. Yakunda; Turkiston gilam san'atining kolleksiyonerlik kontekstidagi qadri, Samarqandda topilgan noyob matematika qo'lyozmasining muhtevosi, badiiy asarlar nomining funksional xususiyatlari, tilning ichki mohiyati va qo'llanish sohalari, Qashqadaryo shevalaridagi o'zlashma iboralarning semantikasi bilan to'ldirilgan ushbu boy to'plam, o'quvchilarga madaniy va ilmiy jihatdan turli xil istiqbollarni taqdim etmoqda.

TAHRIRIYAT

DEAR READER!

The central axis of this issue consists of original research that integrates the artistic depth of language with the ancient traces of history. The recurrence and connotative power of linguistic units in poetry, Alisher Navoi's commentaries on the spiritual world of the great ruler Amir Timur, and the reception of Turco-Persian poetry through Russian translations have formed the core framework for the literature category of this writing. Furthermore, connotative nomination in Chinese and Turkic literature, and the word-formation system of imitative words in the English and Karakalpak languages have been comparatively addressed. Through historical and archaeological studies, attention has been drawn to the civilizational connection established by the Turkic peoples with the ancient Sumerian and Etruscan languages. The titles of the Sogdian rulers during the Turkic Khaganate period have been examined, and various layers of our cultural heritage have been brought to light through Paleolithic archaeological findings in the Qushrabad region. Finally; this rich compilation, completed with the value of Turkestan carpet art in the context of connoisseurship, the content of a rare mathematics manuscript found in Samarkand, the functional characteristics of artistic work titles, the inner essence and areas of use of language, and the semantics of non-literal expressions in the Kashkadarya dialects, offers various perspectives to readers from a cultural and scientific standpoint.

EDITORIAL BOARD

SEVGİLİ OKUYUCU!

Bu sayının ana eksenini, dilin sanatsal derinligi ile tarihin kadim izlerini birleştiren özgün araştırmalardan oluşmaktadır. Şiirde dil birliklerinin tekrarı ve çağrışımsal gücü, Alî Şîr Nevâî'nin büyük hükümdar Emir Timur'un manevi dünyasına dair yorumları, Türk-Fars şiirinin Rusça çevirileri konuları yazının edebiyat kategorisindeki temel çerçevesini oluşturmuştur. Bununla birlikte Çin ve Türk edebiyatındaki konnotatif adlandırma, İngilizce ve Karakalpakça'daki yansıma sözcüklerin yapısı karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Tarih ve arkeoloji çalışmaları üzerinden Türklerin kadim Sümer ve Etrusk dilleriyle kurduğu medeniyet bağlantısına dikkat çekilmiştir. Türk Kağanlığı dönemindeki Soğd unvan sistemleri incelenmiş ve Kuşrabad bölgesindeki Paleolitik döneme ait arkeolojik bulgular aracılığıyla kültürel mirasımızın farklı katmanları gözler önüne serilmiştir. Son olarak; Türkistan kilim sanatının koleksiyonerlik bağlamındaki değeri, Semerkant'ta bulunan nadir bir matematik el yazmasının muhtevası, bediî eserlerin işlevsel özellikleri, dilin iç yüzü ve kullanım alanları, Kaşkaderya ağızlarındaki dolaylı anlatımların semantiği ile tamamlanan bu zengin seçki, okuyuculara kültürel ve bilimsel açıdan farklı perspektifler sunmaktadır.

YAYIN KURULU

УВАЖАЕМЫЙ ЧИТАТЕЛЬ!

Основу данного выпуска составляют оригинальные исследования, которые объединяют художественную глубину языка с древними страницами истории. В разделе поэзии рассматриваются повторяемость и коннотативная сила языковых единиц; представлены комментарии Алишера Навои, посвящённые духовному миру великого правителя Амира Темура; а также анализируются русские переводы тюрко-персидской поэзии, формирующие основное направление литературной категории этого номера. В сравнительном аспекте анализируются коннотативная номинация в китайской и тюркской литературе, а также система словообразования звукоподражательных слов в английском и каракалпакском языках. Посредством исторических и археологических исследований обращается внимание на цивилизационные связи тюркских народов с древними шумерским и этрусским языками. Изучены системы согдийских титулов периода Тюркского каганата, а археологические находки палеолитического периода, обнаруженные на территории Кушрабадского региона, позволяют реконструировать различные пласты нашего культурного наследия. В заключение, этот обширный сборник, дополненный исследованиями о ценности туркестанского коврового искусства в контексте коллекционирования, содержании уникальной математической рукописи, найденной в Самарканде, функциональных особенностей наименований художественных произведений, внутренней сущности и сферах употребления языка, а также семантике заимствованных выражений в кашкадарьинских говорах, предлагает читателям широкий спектр культурных и научных перспектив.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИИ

BEDRİYE NAIM MUTLU’NUN “BİTMEYEN HİKÂYELER” VE “AİLE AĞACI” KİTAPLARI ÜZERİNE İNCELEMELER

Uzm. Esra Yarız,

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü,

Türk Dili ve Lehçeleri (İzmir, Türkiye)

E-mail: yarizesra@gmail.com

 ORCID: 0009-0005-1585-9103

 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17499475>

Özet: Edebiyat, kuşkusuz toplumların kültürel birikimlerinin asli unsurları arasında yer alır. Özellikle azınlık toplumlarında dil ve edebiyat çalışmaları oldukça önemlidir. Bedriye Naim Mutlu’nun “Bitmeyen Hikâyeler” adlı şiir kitabının ön sözünde de ifade ettiği gibi “*Azınlık olmak insanı kendi diline daha çok bağlar*”. Dil ve edebiyat bir toplumun kendini var etme ve bu varlığı sürdürmedeki en büyük aracıdır. Balkanlarda edebi unsur denilince karşımıza en çok çıkan alanlar çocuk edebiyatı ve şiirdir. Geçmişte erkek şairler ağırlıkta olsa da son yıllarda Balkan Edebiyatı’nın önemli temsilcileri kadın ağırlıklıdır. Bu çalışmamızda ise Balkanlardaki Türk Edebiyatının kadın şair temsilcilerinden olan Bedriye Naim Mutlu’nun “Bitmeyen Hikâyeler” ve “Aile Ağacı” adlı şiir kitaplarının tema ve biçim yönünden incelenmesi hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: *Balkan Türk Edebiyatında Şiir, Bedriye Naim Mutlu, Bitmeyen Hikâyeler, Aile Ağacı.*

BEDRİYE NAIM MUTLUNING “TUGAMAGAN HIKOYALAR” VA “OILA DARAXTI” KITOBLARI TAHLILI

Annotatsiya: Adabiyot, shubhasiz, jamiyatlarning madaniy merosining asosiy tarkibiy qismlaridan biridir. Ayniqsa, ozchilik millatlar orasida til va adabiyotga oid tadqiqotlar muhim o‘rin tutadi. Bedriye Naim Mutlu o‘zining “Bitmeyen Hikâyeler” (“Tugamagan Hikoyalar”) nomli she‘rlar to‘plamining so‘zboshida ta’kidlaganidek, “Ozchilikda yashash insonni o‘z tiliga yanada kuchli bog‘laydi.” Til va adabiyot har bir xalqning o‘zini mavjud etish va bu mavjudlikni saqlab qolishdagi eng muhim vositasidir. Bolqonlarda adabiy jarayon deyilganda, eng ko‘p rivojlangan yo‘nalishlar bolalar adabiyoti va she‘riyatdir. Tarixan erkak shoirlar ustunlik qilgan bo‘lsa-da, so‘nggi yillarda bolqon adabiyotining muhim vakillari orasida ayol ijodkorlar ko‘paygan. Ushbu maqolada bolqon turk adabiyotining ayol shoirlaridan biri — Bedriye Naim Mutlu ijodiga mansub “Bitmeyen Hikâyeler” va “Aile Ağacı” (“Oila daraxti”) nomli she‘rlar to‘plamlari mavzu va shakl jihatidan tahlil etildi.

Kalit so‘zlar *Bolqon turk adabiyotida she‘riyat, Bedriye Naim Mutlu, Tugamagan hikoyalar, Oila daraxti.*

STUDIES ON BEDRİYE NAIM MUTLU’S UNENDING STORIES AND FAMILY TREE

Abstract: Literature is undoubtedly one of the essential components of a society’s cultural heritage. Language and literary works hold particular importance in minority communities, where they serve as key instruments of identity and continuity. As Bedriye Naim Mutlu notes in the foreword to her poetry collection Unending Stories, “Being a minority connects you more deeply to your own language.” Indeed, language and literature are the most powerful means through which a community defines and sustains its existence. In the Balkans, the most prominent literary genres are children’s literature and poetry. Although male poets once dominated this sphere, in recent years, women have become the leading voices in Balkan Turkish literature. This study aims

to examine Bedriye Naim Mutlu’s poetry collections *Unending Stories* and *Family Tree*—two significant works by a prominent female poet of Turkish literature in the Balkans—in terms of both theme and form.

Keywords: *Balkan Turkish poetry, Bedriye Naim Mutlu, Unending Stories, Family Tree.*

Giriş. Balkanlarda Türk şiir geleneğinin geçmişi bölgede Osmanlı’nın varlığı kadar eskiye dayanmaktadır. Özellikle o yıllarda İslam kültürünün etkisi altında tasavvuf geleneği çerçevesinde şekillenerek varolagelmıştır. Osmanlı hâkimiyetinin sona ermesiyle, diğer balkan devletlerinin edebî akımlardan da etkilenmekten geri kalmamıştır. Son dönemlerde özellikle mübadele zamanlarının etkisi şiirlere yansımış ve bu etkiler acı, özlem, sevgi vb. birçok duygunun şiirlerde yer edinmesine sebep olmuştur. Genelde Bulgaristan’da yaşayan Türk toplumunun sosyal problemleri, sıkıntıları, paylaşılan acılar, sıla hasreti, vatan ve millet sevgisi ve dolayısıyla milli duygular ve duygulanmalar, çocuk duyarlılıkları, tabiat güzellikleri çağdaş Bulgaristan Türk şiirinde ele alınan belli başlı temalar olarak dikkati çeker [Canım, 2001]. Bulgaristan Türklerinden olan şair Bedriye Naim Mutlu’nun eserlerinde de benzer konular ele alınmıştır.

Bedriye Naim Mutlu, 1949 yılında Kırcaali ili, Cebel’e bağlı Küçükviran/ Mişevo köyünde dünyaya geldi. Çok küçük yaşta, öğretmen halasının peşinden gidip ilkokul öğrencisi oldu. 18 yaşında Kırcaali’de 4 yıllık ebe ve hemşire okulundan başarıyla aldığı diplomayla doğum evinde işe başladı. 1980 yılında Haskovo’da ebe ve hemşirelik üzerine lisans eğitimi gördü.

1989 yılında zorunlu göçe tabi tutuldu ve ailesiyle birlikte Anavatan Türkiye’ye göç etti. 22 yıl Cebel kasabasında, 20 yıl Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde büyük sorumluluk ve özveriyle çok sevdiği mesleğinde çalıştı.

Şiir tutkusu çok küçük yaşta başlar. Şiir okumasını sever, onları çok çabuk ezberleyip okul törenlerinde söyler. 1963 yılında Mestanlı Lisesinde öğrenciyken yazdığı duygu yüklü bir şiir, yıllar sonra tesadüfen eline geçer. Cesaretlenir ve böyle başlar bu geç hikâye.

Büyük bir doğa tutkunu olan, bu duyguyu eşinin sayesinde daha da büyüten, şiirlerine de yansıtan Bedriye Naim, yaz ayları doğayla iç içe olan doğduğu köyde, kış ayları Bursa’da bulunan evinde ikamet etmektedir. Evli ve iki çocuğu vardır [Mutlu, 2015].

1. Bölüm

Bu bölümde inceleyeceğimiz Bedriye Naim’in “Bitmeyen Hikâyeler” adlı şiir kitabı 47 şiirden oluşmaktadır. İstanbul’da basılan kitabın editörü Haşim Semercidir. Basım önü hazırlıkları Ayşe Semerci tarafından yapılmış olmakla birlikte kitabın içinde yer alan resimler, ressam Kamber Kamber’e aittir.

Kaynağını zengin halk kültüründen alan Bulgaristan Türk şairleri, şiirlerinde aruzun yanı sıra, heceyi ve serbest nazım tarzlarını benimsemişlerdir. Bu manzumelerde yer yer Rumeli şivesinin izlerine rastlansa da esas itibarıyla dil her zaman Anadolu Türkçesi olmuştur [Canım, 2001].

Bedriye Naim’in kitabındaki şiirleri genel olarak beş tema üzerinden inceleyebiliriz. Bunlar sırasıyla, anne- baba özlemi, göç, eş, çocukları ve torunları, hatıra/özlem vd.’dir.

Tablo 1: "Bitmeyen Hikâyeler" kitabında yer alan tema dağılımı.

Anne- Baba	Çocuk ve Torun	Hatıralar, Özlem vd.	Göç	Eş
Yıldızım: s.60	Ömür Yolumuz: s.17	Küçükviran’da Zaman: s.10	Göç: s.8	Olsam: s.47

Babam: s.16	Preşsesim: s.25	Sensiz Geçti Bu Yılda Bayram: s.44	Göçmen Kuşları ve Kara Tren: s.19	Bir Şarkısın Sen: s.50
Kutsal Yedi: s.54	Adil sözler: s.31	Şengül: s.45	Göç Vedası: s.30	
Babamın Ağacı: s.37	Akıl küpüm: s. 34	Elveda: s.51		
Babamsız Düşün Olmaz: s.49	Gözümün ışığı: s.35	Yalnız Ağaç: s.55		
Karda Ayak İzleri: s.22	Beyaz Kuğu: s.38	Uludağ: s.58		
Mutlu Kaya Ballıkaya: s. 23-24	Salyangoz: s. 53	Kader Kervanı: s.61		
Özlem: s.62	Mutlu Yıllar: s.59	Köprü: s.65		
Bana Doymazdı: s.62		Tebrik Kartları: s.66		
Dokuma Tezgâhı: s.27		Ne olurdu: s.68		
Bir Nota Eksik: s. 52		Yaşanmamış Hayaller: s.9		
Olamadım: s.40		Bitmedi Hikayemiz: s.20		
Söyleyemedim: s.40		Gölgeler: s.26		
Demir Yumruğun Sesi: 41		Belkız: s.29		
Çorap Şişlerin: s.48		Denizde Gözyaşları: 43		
Hırka: s.42				
Elinin Lezzeti: s.57				
Bi Kere Gene: s.63				
Yüzünüzde Çizgiler: s.12				
Akçiçek Kokusu: s.13				

Yukarıdaki tabloya bakacak olursak Bedriye Naim’in Bitmeyen Hikâyeler adlı şiir kitabında tema bakımından en fazla anne ve baba ile hatıralar onlara karşı duyulan özlem, çocukluğuna özlem dolu şiirler yazdığını söylememiz çok yanlış olmayacaktır.

*Diktiğin elma ağacının gölgesinde
Hala bekliyorum seni deliler gibi
Kırk mevsim geçti sen gideli
Parlamadı hiçbir renk senin gibi*

*Yetiştirdiği çiçekler
Pencerede aylarca solmazdı
Herkes bıkırsa bana
Annem bana doymazdı*[Mutlu, 2015].

Özlemekteyim senin sıcak sevgini [Mutlu, 2015]

Yazarın ben duygusunun hâkim olduğu aile fertleri anne, baba, eş, çocuk, torunlarına yönelik şiirlerinin yanı sıra burada karşımıza çıkan “Ben” toplumun gerçeklerinden büsbütün sıyrılmış bir “Ben” değildir. Dolayısıyla "Göç", "Göçmen Kuşları" ve "Kara Tren", "Göç Vedası" gibi şiirlerde Doğu Rodoplar’daki insanların yaşamında yer alan tarihi süreçlere de yer verilmesi sosyal temalara kayıtsız kalmayışının bir işaretidir.” [Anon, 2021] Bu süreçleri “göç” şiirinde şu dizeler ile dile getirir:

Tarifi zor göçün

Gönülde hasret, kalplerde hüzn

Hafızalarda zorluklar

Gözlerde korkular, yollarda konvoylar

Son bir kez dönüp yuvana bakarsın

Bir an nereye gidiyorum, diye sorarsın

Göç şiirleri, öyküler, anılar yazarsın

Biraz da olsa, hayatı geriye sararsın [Mutlu, 2015].

Bedriye Naim bu kitabında oldukça karamsar konular ele almış kendi ile ilgili kavgalarını çözmeye çalışmış ve o sorunlarla şiirlerinde yüzleşmiştir.

"Bitmeyen Hikâyeler" kitabındaki tüm eserler serbest nazımla yazılmış olmakla birlikte müellifimiz gerçek yaşantılardan esinlenerek manzum hikâye türünden de yararlanmıştır. Bu daha kitaba başlığını veren "Bitmeyen Hikâyeler" den sezilmektedir [Anon, 2021]. Bedriye Naim şiirlerini genellikle serbest nazım şekillerinde kaleme almıştır. Nazım birimi olarak serbest nazım biriminin yanı sıra kıta ve bentleri kullanmıştır. Hece ölçüsü olarak serbest hece ölçüsünü kullanan Bedriye Naim yer yer benzetme ve betimlemeler yaparak şiirlerinde söz sanatlarına da yer vermiştir.

2.Bölüm

Bu bölümde inceleyeceğimiz Bedriye Naim’in “Aile Ağacı” adlı şiir kitabı 45 şiirden oluşmaktadır. Kırcaali’de basılan kitabın editörü Haşim Semercidir. Basım önü hazırlıkları Ayşe Semerci tarafından yapılmış olmakla birlikte kitabın kapağında yer alan fotoğraf 350 yıllık bir meşe ağacıdır ve fotoğrafı çeken kişi Halibryam Mutludur.

Serbest nazım ile yazılmış bu ikinci kitabı da özlem, birikim, deneyim, sevgi gibi sebepler üzerine kaleme alınmış olup ilk eseri Bitmeyen Hikâyelerin bir devamı niteliğindedir. Müellifimiz gerçek yaşantılardan esinlenerek, manzum hikâye türünden bu kitabında da yararlanmıştır. Zaman ve mekân içinde "kahraman- bilge" kişiliklerin efsanevi ve gerçek hayat hikâyeleri etrafında oluşmuş uzun, didaktik (bilgi verici) hikâyeler olan destan türünün günümüz nazım yorumlaması ile şiirlerini kaleme almıştır. İlk kitabında başlıca tema olan özlemin yanı sıra Bedriye Naim bu kitabında sevgi ve mutluluk temalarına da yer vermiştir. Yürek burkan göç olaylarının yanı sıra şairimiz "Aile Ağacı" kitabında hayat birikimine dayanan ve çocuklara eğitici bilgiler veren satırlar da yazmıştır". Şairin İneller köyünü ve İneller kardeşlerini, aile soy ağacını, sevgilerini, yaşamlarını, günlük hayatlarını destanlaştırarak, birer epik kahraman ortaya koyduğunu söyleyebiliriz [Anon, 2021].

Bedriye Naim’in bu kitabındaki şiirleri genel olarak altı tema üzerinden inceleyebiliriz. Bunlar sırasıyla, şahıslara atfedilen, ineller, hayat, özlem, hatıra, nasihat şiirleri olarak gruplandırabiliriz.

İlk kitabına oranla bu kitabında yer alan şiirler daha çok umut içermektedir. Bundan dolayıdır ki gelecek nesillere nasihat dolu şiirler kaleme almıştır.

TABLO 2:"AİLE AĞACI" KİTABINDA YER ALAN ŞİİRLERİN TEMA DAĞILIMI.

Şahıslara Atfedilen	İneller	Hayat	Özlem	Hatıra	Nasihat
Masum Gözler: s.29	İneller 1968: s.13	Benim dünyam: s.8-12	Sebebi Sizziniz: s.36	Palamut Ağacında Sincap: s.49	Niçin: s.37
Mücadele: s.31	İneller Kardeşleri: s.15	Ömür Kısa: s.25	Geçmişe Özlem: s.57	Taşlarım: s.50	Gönül Yarası: s.37
Erken Veda: s.34	İneller Damatları: s.22	Zamanım Dar: s.27	Balkan Rüzgârı: s.30	Radyo: s.55	Yaşıyorum: s.40
Sonbahar: s.35	İnellerde İnkaya: s.25	Azim ve Sabır: s.32	Göç Ateşi: s.28		Mutlu yaşa: s.41
Kara Elmaslar: s.38	Selime Ablanın Kerdeş Aşk: s. 20-21	İstanbul: s.26			Çiçeklerin Gücü: s.42
Mucizelerim: s.39	Aile Ağacı: s.24				Dağda Doğum Günü: s.47
Aydan Bebek: s.43					Gör ve Korum: s.52
Siyah İnci: s.44					Kuşların Çilesi: s.53
Korkma: s.48					Sen Karar Ver: s.54
Doğaya Dokunan Hobi: s.51					Mutlu Kuşlar: s.56
					Tilki İle Tavşan: s.58
					Hadi Gel Köyümüze Geri Dönelim: s.59
					Değişken Bahar: s.28

Yukarıdaki tabloya bakacak olursak ilk kitabı “Bitmeyen Hikâyeler” de anne-baba temasına ağırlık veren Bedriye Naim “Aile Ağacı” kitabında daha çok şahıslara atfen şiirler kaleme almıştır. Aile bağları üzerinde durmuş ve ailesi ile olan hatıralarını, ailesine olan özlemi şiirlerinde şu sözler ile anlatmıştır.

*Rüyalarım bölüm,
Arkası yarın.
O düşlerde sizinle
Ben de varım.
Coşturmuyor artık beni
Rüzgârın, kuşların sesi,
Gelin kendiniz.
Önceden Küçükviran güzeldi,
Sebebi sizdiniz [Mutlu, 2017]*

İlk kitabında daha çok kendi anne-babasından bahseden Bedriye Naim bu kitabında ineller köyüne, eşinin ailesine, aile bağlarına ve şahıslara ağırlık vermiştir.

*Yengeler, yeğenler, torunlar...
Gelmez ki aile ağacının sonu
Dökülüyor kalemimden dizeler
Kardeşler olunca konu [Mutlu, 2017]*

Kitabında yer alan “Yalnız Ağaç” şiirinde toplumunda yaşadığı tek başlılığı ve yalnızlığı şu sözlerle ifade etmiştir.

*Terk edilip tek başına mı kaldın?
Kimlerden böyle nasibini aldın?
Durgun, üzgünsün, yaprakların kurumuş
Bu halin, gelmiş geçmiş mevsimlere sorulmuş [Mutlu, 2017]*

Şiirlerin bazılarında sonlarına alıntı sözler ekleyerek şiirlerin konularını destekler nasihatlerde bulunmuştur. Kitap genel anlamıyla ailesini tanıtan, çocuklarına ve torunlarına nasihatler içeren, hayatın değerini anlatan gelecek nesillere yol gösterecek nitelikte eserlerden oluşmuştur. İlk kitabı “Bitmeyen Hikâyelere” göre bu kitabında kendi ile ilgili kavgalarını bir kenara bırakıp hayata daha çok umutla bakan geleceğini mutlulukla inşa etmek isteyen ve hayatın önemini gelecek nesillere aktarmak isteyen Bedriye Naim bu duygularını şu dizeler ile ifade ediyor.

*Artık mutlu günlerden bahsedeceğim
Çok aydınlık olacak geleceğim,
Bitti, yıllarca süren kendimle kavgalarım,
İyi halden berat etti acılarım [Mutlu, 2017]*

Nazım birimi olarak serbest nazım biriminin yanı sıra kıta, bent ve beyit kullanmıştır. Hece ölçüsü olarak serbest hece ölçüsünü kullanan Bedriye Naim yer yer benzetme ve betimlemeler yaparak şiirlerinde söz sanatlarına da yer vermiştir.

Sonuç. Çalışmamızda ele alınan Bedriye Naim Mutlu’nun iki eseri tamamen kendi şahsi çaba ve emeği ile var olma mücadelesi içinde ortaya çıkmıştır. Asıl mesleği ebelik olmasına karşın Türk kültürünü, aile yapısını ve bulunduğu coğrafyada yaşadıklarını geleceğe aktarmak için şiirleri bir araç olarak görmüştür. Bu noktada şiirleri yapı bakımından değil daha çok zihniyet ve konu bakımından incelemek ve şiirlere, yaşanan olayları göz önüne alarak bakmak şairin duygusal dünyasını anlamaya büyük oranda yardım edecektir.

Balkan edebiyatına genel olarak baktığımızda Türkçenin kullanımı ve yazım teknikleri ile ilgili sıkıntılar olduğunu görsek de o bölgede Türklük bilincinin ve varlığının ispatı ve gelecek nesillere aktarımı açısından edebiyat ürünlerinin üretimi oldukça önemlidir. Bedriye Naim’de bu üretimin gönüllülerindendir. Balkan edebiyatına baktığımızda çocuk edebiyatı ve şiirin oldukça yoğun olduğunu görüyoruz. Şairlerin ise çoğunluğunun kadın olması geleneğin geleceğe aktarılmasında büyük rol oynamaktadır. Şiirlerin serbest nazımla ve manzum hikâyeye tarzında bir anlatımla yazılması bilinen şiir kalıplarından farklı olsa da büyük bir amaca hizmet etmesi anlamında öneminin anlaşılması mühimdir. Bu bölgede yazılan şiirler ilerisi için folklorik ve sosyolojik anlamda büyük bir kaynak olacaktır. O bölgede yaşanan olayların, yaşamın, doğanın betimlenmesi ve anlatılması bir külliyyat doğuracaktır ve bu külliyyat gelecek nesillerin geçmişi anlamlandırmasına yardımcı olacaktır.

Iqtiboslar/ References/ Kaynaklar/ Сноски:

1. Akgün, A. (2019). “Deliorman’daki Türk Dili ve Kültürü Faaliyetlerinde Sivil Teşebbüslerin Rolü (Nurten Remzi Örneği)” VI. Beynəlxalq Türk Dünyası Araşdırmaları Sempozyumu (Bakü) ss. 9–20.
2. Nurten Remzi Örneği. Bakü, Bakü Avrasiya Üniversitesi , pp. 9-20.
3. Anon. (2017, 22 Kasım). Şair Bedriye Mutlu, Kırcaali’de ikinci şiir kitabı Aile Ağacı’nı imzaladı. Kırcaali Haber. Erişim adresi: https://kircaalihaber.com/?pid=3&id_news=20073
4. Anon. (2021, 15 Mart). Şair Bedriye Mutlu’nun “Bitmeyen Hikayeler” ilk şiir kitabına büyük ilgi. Kırcaali Haber. Erişim adresi: https://kircaalihaber.com/?pid=3&id_news=15957
5. Canım, R. (2001). “Yirmibirinci Asrın Başında Balkanlarda Yaşayan ve Türkçe Yazan Şairler.” A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı 16 (Erzurum).
6. Mutlu, B. N. (2015). Bitmeyen hikayeler. İstanbul
7. Mutlu, B. N. (2017). Aile Ağacı. Kırcaali: Poligrafyug.

**BULLETIN OF THE
INTERNATIONAL JOURNAL
“TURKOLOGICAL
RESEARCH”**

In order to implement programs and projects developed to accelerate the relationship envisaged at the summit of the Organization of Turkic States held in Samarkand, as well as to coordinate and highlight the research work carried out in the field of Turkic studies, the International Journal “Turkological Research” at Samarkand State University named after Sharof Rashidov passed the state registration. The journal is intended to publish the results of scientific research in the field of Turkic languages and dialects, the history of linguistic and literary relations of the Turkic peoples of Central Asia, the socio-cultural field. There are such headings as a young researcher, memory and our anniversaries. Articles written in Uzbek, Turkish, Russian, English and all Turkic languages are accepted.

The scientific journal is based on the decision of the Higher Attestation Commission of the Ministry of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan dated May 8, 2024 and numbered 354/5; It is included in the list of scientific publications that are recommended for candidates to receive the Doctor of Philosophy (PhD) and Doctor of Science (DSc) academic degrees in the fields of history and philology to publish their scientific results due to their theses.

**THE JOURNAL PUBLISHES ARTICLES
IN THE FOLLOWING AREAS:**

- ✓ History of socio-cultural relations of the Turkic peoples;
- ✓ Research of the Turkic World;
- ✓ Dialectology of Turkic languages;
- ✓ Geopolitics of the Turkic World;
- ✓ Folklore Studies;
- ✓ Comparative Linguistics and Literary Studies;
- ✓ Literary Relations and Translation Studies.

CONTACT ADDRESS:

Mailing Address:

140104, University boulevard, 15,
Samarkand, Uzbekistan,
Research Institute of Turkology under
Samarkand State University named after
Sharof Rashidov

Phone:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Email:

turkologiya.samdu@gmail.com

Website:

<https://turkologiya.samdu.uz>

REQUIREMENTS FOR ARTICLES:

- The article is presented on 8-10 pages;
- Article structure:
  1. The text of the article should be prepared in Times News Roman font, size 14, left: 3 cm, right: 1.5 cm, top and bottom: 2 cm; in A4 format in 1.15 intervals.
  2. The title of the article, surname, name and patronymic of the author (authors) are indicated in full and written in capital letters.
  3. Position, academic title, place of work (study), region, republic, telephone number, email address and ORCID number of the author (authors) are indicated in full.
  4. The abstract should consist of a brief content and importance of the article, results.
  5. At the beginning of each article, there should be an annotation in 2 other languages (optionally selected from Uzbek, English, Russian and Turkish) in addition to the language in which the article is written.
  6. The abstract should be no more than 120-150 words.
  7. At the bottom of the abstract, 7-10 keywords should be given that illuminate the content of the article.
  8. The article should be prepared in the following form:
    - a) Introduction;
    - b) Main part;
    - c) Results and Discussions;
    - d) Conclusions;
    - e) List of literature (References) – in alphabetical order;
    - f) Citations are given in brackets in the form of the author's surname - date of publication - page (Muminov, 2020: 25);
    - g) Figures, drawings, tables, diagrams are designated in Arabic numerals as "Figure". Signs or pointers are placed under the figure, in the next line, in the middle and highlighted in bold.
- The topic of the scientific article submitted by the author (or co-authors) must correspond to the journal's columns.
- Articles can be submitted in Uzbek, English, Russian, and all other Turkic languages
- The author(s) are responsible for the scientific validity, reliability and plagiarism of the information and evidence presented in the article;
- Articles will be considered. The journal publishes only articles recommended by experts;
- Articles not requested will not be published and will not be returned to the authors;
- Only 1 article of the author is published in 1 issue of the journal.

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO JURNALINING AXBOROT XATI

Davlatimiz tomonidan olib borilayotgan ijtimoiy-ma'rifiy, ilmfanni rivojlantirishga qaratilgan siyosat, Turkiy Davlatlar Tashkilotining Samarqandda o'tkazilgan sammitida ko'zda tutilgan o'zaro aloqalarni jadallashtirish bo'yicha ishlab chiqilgan dastur va loyihalarni amalga oshirish hamda turkologiya sohasida olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarini muvofiqlashtirish va yoritish maqsadida Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universitetida “Turkologik tadqiqotlar” xalqaro jurnali ta'sis etildi. Jurnal turkiy til va shevalar, Markaziy Osiyo turkiy xalqlari lisoniy va adabiy aloqalari tarixi, ijtimoiy-madaniy sohalarda amalga oshirilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarining natijalarini e'lon qilishga mo'ljallangan. Jurnalda muharrir minbari, tadqiqotlar, ilmiy axborot, taqriz va e'tirof, ilmiy anjuman, yosh tadqiqotchi, xotira, yubilyarlarimiz kabi ruknlar mavjud. O'zbek, turk, rus, ingliz va barcha turkiy tillarda yozilgan maqolalar qabul qilinadi.

Ilmiy jurnal O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAKning 2024-yil 8-maydagi 354/5-sonli rayosat qarori asosida tarix, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

JURNAL QUYIDAGI YO'NALISHLARDAGI MAQOLALARNI NASHR QILADI:

- ✓ Turkiy xalqlarning ijtimoiy-madaniy aloqalari tarixi
- ✓ Turk dunyosi tadqiqotlari
- ✓ Turkiy tillar dialektologiya
- ✓ Folklorshunoslik
- ✓ Qiyosiy tilshunoslik va adabiyotshunoslik
- ✓ Adabiy aloqalar va tarjimashunoslik.

MUROJAAT UCHUN MANZIL:

Pochta manzili:

140104, Universitet xiyoboni, 15-uy,
Samarqand, O'zbekiston,
Sharof Rashidov nomidagi Samarqand
davlat universiteti huzuridagi
Turkologiya ilmiy-tadqiqot instituti

Telefon:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Elektron pochta:

turkologiya.samdu@gmail.com

Veb-sayt:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAQOLALARGA QO'YILADIGAN TALABLAR:

- Maqola 8-10 sahifa hajmida taqdim etiladi;
- Maqolaning tarkibiy tuzilishi:
- 1. Maqola matni Times News Roman shriftida, 14 kattalikda, chap: 3 sm, o'ng: 1,5 sm, yuqori va quyi: 2 sm; 1,5 intervalda, A4 shaklida tayyorlanishi lozim.
- 2. Maqola sarlavhasi, muallif(lar)ning familiyasi, ismi va otasmi to'liq holatda katta harflar bilan yozilishi kerak.
- 3. Muallif(lar)ning lavozimi, ilmiy unvoni, ish (o'qish) joylari, viloyat, Respublika, telefon raqami, elektron pochta manzili va ORCID raqqami to'liq keltirilishi kerak.
- 4. Annotatsiya, maqolaning qisqacha mazmun va ahamiyati, natijalardan iborat bo'lishi lozim.
- 5. Har bir maqola boshida maqola yozilgan tildan tashqari yana 2 tilda (o'zbek, ingliz, rus va turk tillaridan ixtiyoriy ravishda tanlanadi) annotatsiya bo'lishi lozim.
- 6. Annotatsiya 120-150 so'zdan ko'p bo'lmagan shaklda bo'lishi kerak.
- 7. Annotatsiyaning pastki qismida maqola mazmunini yorituvchi 7-10 ta tayanch so'zlar keltirilishi kerak.
- 8. Maqola quyidagi shaklda tayyorlanishi kerak:
  - a) Kirish (Introduction);
  - b) Asosiy qism (Main part);
  - c) Natijalar va muhokama (Results and Discussions);
  - d) Xulosalar (Conclusions);
  - e) Adabiyotlar (References) – alifbo tartibida keltiriladi;
  - f) Havola(snoskalar)lar qavsda muallif familiyasi – nashr sanasi – sahifasi (Mo'minov, 2020: 25) shaklida keltiriladi;
  - g) Rasm, chizma, jadval, diagrammalar «Rasm» deb arab raqamlari bilan qayd etiladi. Belgi yoki ishoralar – rasm ostida, keyingi qatorda, o'rtada joylashtiriladi va qoraytirilgan shrift bilan belgilanadi.
- Muallif (yoki hammualliflar) tomonidan taqdim etilayotgan ilmiy maqola mavzusi jurnal ruknlariga mos kelishi shart.
- Maqolalar o'zbek, ingliz, rus va barcha turkiy tillarda taqdim etilishi mumkin.
- Maqolada keltirilgan ma'lumot va dalillarning ilmiy asoslanganligi, ishonchli va ko'chirmachilik holatlari uchun muallif(lar) mas'uldir;
- Maqolalar ekspertiza qilinadi. Ekspertlar tomonidan tavsiya etilgan maqolalargina jurnalda chop etiladi;
- Tavsiya etilmagan maqolalar chop etilmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi;
- Jurnalning 1 ta sonida muallifning faqat 1 ta maqolasi chop etiladi.

**БЮЛЛЕТЕНЬ
МЕЖДУНАРОДНОГО ЖУРНАЛА
"ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ"**

В целях реализации программ и проектов, разработанных для ускорения взаимоотношений, предусмотренных на состоявшемся в Самарканде саммите Организации Тюркских Государств, а также координации и освещения научно-исследовательской работы, проводимой в области тюркологии, Международный журнал Самаркандского государственного университета имени Шарофа Рашидова «Тюркологические исследования» прошел государственную регистрацию. Журнал предназначен для публикации результатов научно-исследовательских работ в области тюркских языков и диалектов, истории языковых и литературных связей тюркских народов Средней Азии, социокультурной области. Есть такие рубрики, как молодой исследователь, память и наши юбилеи. Принимаются статьи, написанные на узбекском, турецком, русском, английском и всех тюркских языках.

Научный журнал на основании решения Высшей аттестационной комиссии (ВАК) Министерства высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан от 8 мая 2024 года под номером 354/5; Он включен в перечень научных изданий, рекомендуемых кандидатам на получение ученых степеней доктора философии (PhD) и доктора наук (DSc) в области истории и филологии для публикации своих научных результатов по своим диссертациям.

**В ЖУРНАЛЕ ПУБЛИКУЮТСЯ
СТАТЬИ ПО СЛЕДУЮЩИМ
НАПРАВЛЕНИЯМ:**

- ✓ История социально-культурных отношений тюркских народов;
- ✓ Исследования тюркского мира;
- ✓ Диалектология тюркских языков;
- ✓ Геополитика тюркского мира;
- ✓ Изучение фольклора;
- ✓ Сравнительное языкознание и литературоведение;
- ✓ Литературные отношения и переводоведение.

КОНТАКТНЫЙ АДРЕС:

Почтовый адрес:

140104, Университетский бульвар,
15, город Самарканд, Узбекистан,
Научно-исследовательский
институт Тюркологии при
Самаркандском Государственном
Университете имени Шарофа
Рашидова

Телефон:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Электронная почта:

turkologiya.samdu@gmail.com

Веб-сайт:

<https://turkologiya.samdu.uz>

ТРЕБОВАНИЯ К СТАТЬЯМ:

- К публикации принимаются статьи объемом 8-10 страниц;
- Структура статьи:
  1. Текст статьи должен быть выполнен шрифтом Times News Roman, размером 14 пунктов, слева: 3 см, справа: 1,5 см, сверху и снизу: 2 см; с межстрочным интервалом 1,15, формат листа A4.
  2. Название статьи, фамилия, имя и отчество автора(ов) должны быть написаны заглавными буквами в полном регистре.
  3. Должность, ученое звание, места работы(учебы), регион, Республика, номер телефона, адрес электронной почты и ORCID-номер автора(ов) должны быть указаны полностью.
  4. Аннотация должна состоять из краткого содержания и важности статьи, результатов.
  5. В начале каждой статьи, помимо языка, на котором написана статья, должна быть аннотация на 2-х других языках (на выбор – узбекский, английский, русский и турецкий).
  6. Аннотация должна содержать не более 120-150 слов.
  7. Внизу аннотации должно быть 7-10 ключевых слов, освещающих содержание статьи.
  8. Статья должна быть подготовлена в виде:
    - a) Вступление (Introduction);
    - b) Основная часть (Main part);
    - c) Результаты и обсуждение (Results and Discussions);
    - d) Выводы (Conclusions);
    - e) Литература (References) – в алфавитном порядке
    - f) Ссылка(сноски) приводится в скобках в виде фамилии автора – дата публикации – страница (Муминов, 2020: 25);
    - g) Рисунки, чертежи, таблицы, схемы нумеруются арабскими цифрами и обозначаются как «Рисунок». Знаки или указатели размещают под рисунком, в следующей строке, посередине и выделяют жирным шрифтом.
- Тема научной статьи, представленной автором (или соавторами), должна соответствовать рубрикам журнала.
- Статьи могут быть представлены на узбекском, английском, русском и всех других тюркских языках.
- Автор(ы) несут ответственность за научную обоснованность, достоверность и плагиат информации и доказательств, представленных в статье;
- Статьи рецензируются. В журнале публикуются только статьи, рекомендованные экспертами;
- Нерекомендованные статьи не публикуются и не возвращаются авторам;

“TÜRKOLJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİNİN BÜLTENİ

Özbekistan Cumhuriyeti devletinin sosyal-eğitimsel ve bilimsel gelişme politikasının başarılı şekilde uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla, Semerkant’ta düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatının zirvesinde öngörülen karşılıklı ilişkilerin hızlandırılması için geliştirilen program ve projeleri uygulamak, bilimsel çalışmaları koordine etmek, Türkoloji alanında yürütülen araştırma çalışmaları Şeraf Reşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi, Uluslararası “Türkoloji Araştırmaları” dergisini tescil etmiştir. Dergi, Türk dili ve lehçeleri, Orta Asya Türk topluluklarının dil ve edebiyat ilişkileri tarihi, sosyo-kültürel alanlardaki bilimsel ve araştırma çalışmalarının sonuçlarını yayınlamayı amaçlamaktadır. Dergimizde editör kürsüsü, araştırma, bilim dünyasından, inceleme ve tanıma, bilimsel konferans, genç araştırmacı, hatıra, yıldönümleri gibi sütunlar yer almaktadır. Özbekçe, Türkçe, Rusça, İngilizce ve tüm Türk lehçelerinde yazılmış makaleler kabul edilmektedir.

Bilimsel dergi, Özbekistan Cumhuriyeti Yükseköğrenim, Bilim ve İnovasyon Bakanlığı’na bağlı Yüksek Kabul Komisyonu’nun 8 Mayıs 2024 tarihli ve 354/5 sayılı kararına esasen; tarih, filoloji alanlarında Felsefe Doktoru (Doktora) ve Bilim Doktoru (DSc) akademik derecesini almaya aday kişilerin tezleri dolayısıyla bilimsel sonuçlarını yayınlaması tavsiye edilen ilmi yayınlar listesine dâhil edilmiştir.

DERGİ AŞAĞIDAKİ ALANLARDA MAKALELER YAYINLAMAKTADIR:

- ✓ Türk Dünyasındaki sosyo-kültürel ilişkilerin tarihi;
- ✓ Türk Dünyası araştırmaları;
- ✓ Türk Lehçeleri diyalektolojisi;
- ✓ Türk Dünyasının jeopolitiği;
- ✓ Folklor çalışmaları;
- ✓ Karşılaştırmalı dilbilim ve edebiyat çalışmaları;
- ✓ Edebi ilişkiler ve çeviri çalışmaları.

İLETİŞİM ADRESİ:

Posta adresi:

140104, Üniversite Bulvarı, 15,
Semerkant şehri, Özbekistan, Şeraf
Reşidov adına Semerkant Devlet
Üniversitesine bağlı Türkoloji
Araştırmaları Enstitüsü

Telefon:

+998 99 582 93 81

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

E-posta:

turkologiya.samdu@gmail.com

İnternet sitesi:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAKALE YAZIM KURALLARI:

- Makale 8-10 sayfada sunulur;
- Makale'nin yapısı:
  1. Makale metni Times New Roman yazı tipinde, 14 punto büyüklükte, sol kenarından 3 cm'lik, sağ kenarından 1,5 cm'lik, üst ve alt kenarından 2 cm'lik boşluk bırakılarak, tek sütun olarak, 1,15 satır aralığında, A4 boyutunda hazırlanmalıdır.
  2. Makalenin başlığı, yazar(lar)ın soyadı, adı ve baba adı tam olarak büyük harflerle yazılmalıdır.
  3. Yazar(lar)ın pozisyonu, akademik ünvanı, çalıştığı (öğrendiği) yer, bölgesi, cumhuriyeti, telefon numarası, e-posta adresi ve ORCID numarası eksiksiz olarak verilmeli.
  4. Özet, makalenin amacını, önemli bulgularını ve sonuçlarını içermelidir.
  5. Her makalenin başında, makalenin yazıldığı dilin yanı sıra 2 dilde de (isteğe bağlı olarak Özbekçe, İngilizce, Rusça ve Türkçe arasından seçilecek) açıklama bulunmalıdır.
  6. Özet, 120-150 sözcüğü geçmeyecek şekilde yazılmalıdır.
  7. Özeti alt kısmında makalenin içeriğini tanımlayacak en az 7, en fazla 10 anahtar kelimeye yer verilmelidir.
  8. Makale, aşağıdaki formatda hazırlanmalıdır:
    - a) Giriş (Introduction);
    - b) Ana bölüm (Main part);
    - c) Sonuçlar ve tartışma (Results and Discussions);
    - d) Sonuçlar (Conclusions);
    - e) Kaynakça (References) alfabetik olarak sıralanmalıdır;
    - f) Bağlantılar (dipnotlar) yazarın soyadı - yayın tarihi - sayfa şeklinde parantez içinde verilecektir (Muminov, 2020: 25);
    - g) Resim, çizim, tablo, diyagramlar "Resim" olarak Arap rakamları ile kaydedilir. İşaretler resmin altına, bir sonraki satıra, ortaya yerleştirilir ve koyu yazılır.
  - Yazarın (veya ortak yazarların) sunduğu bilimsel makalenin konusu dergi sütunlarıyla örtüşmelidir.
  - Makaleler Özbekçe, İngilizce, Rusça ve tüm Türk dillerinde gönderilebilir.
  - Makalede sunulan bilgi ve kanıtların bilimsel dayanağı, güvenilirliği ve intihalinden yazar(lar) sorumludur.
  - Makaleler hakemli olacaktır. Dergide sadece uzmanlar tarafından tavsiye edilen makaleler yayımlanır.
  - Talep edilmeyen yazılar yayınlanmayacak ve yazarlarına iade edilmeyecektir.
  - Derginin 1 sayısında yazarın sadece 1 makalesi yer alacaktır.

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL
RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL
DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Muharrir:

Musahhih va texnik muharrir:

Norxo‘ja Choriyev

Rahmatulloh Shokirov

2025-yil 20-oktabrda tahririy-nashriyot bo‘limiga qabul qilindi.

2025-yil 24-oktabrda original-maketdan bosishga ruxsat etildi.

Qog‘oz bichimi 60x84.1/16. «Times New Roman» garniturası.

Offset qog‘ozı. Shartlı bosma tabog‘ı –9.

Adadı 15 nusxa. Buyurtma №742

SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi bosmaxonasida chop etildi.

140104, Samarqand sh., Universitet xiyoboni, 15.

ISSN 2992-9229

9 772992 922004